

EGYENLŐ BÁNÁSMÓD HATÓSÁG

Ügyiratszám: EBH/416/ /2010.

Előadó: dr. K. B.

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság (1024 Budapest, Margit krt. 85.) a **Másság Alapítvány Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Irodája** (1082 Budapest, Üllői út 68.) által képviselt **Menedék-Migránsokat Segítő Egyesület** (1077 Budapest, Jósika u. 2. I/4.) **Kérelmező** által a **ROVIN Vendéglátó és Kereskedelmi Szolgáltató Kft.-vel** (1074 Budapest, Dohány u. 56., jogi képviselője: Dr. A. A. ügyvéd) **szemben-, mint eljárás alá vonttal szemben** az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt előterjesztett kérelme alapján lefolytatott eljárásban az alábbi

H A T Á R O Z A T O T

hozta.

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság **megállapítja**, hogy az „Akácfa Söröző” elnevezésű **vendéglátó-ipari egységet üzemeltető ROVIN Vendéglátó és Kereskedelmi Szolgáltató Kft. megsértette az egyenlő bánásmód követelményét**, az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. tv. (Ebkty.) 5. § b), 8. §. c) pontjaiban és a 30. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt alapján azzal, hogy 2007. év végétől 2009. októberéig, pontosan meg nem állapítható időtartamban olyan gyakorlatot folytatott, hogy a nem törzsvendégnek számító, az adott egységbe betérő személyektől børszínük alapján megtagadta a szolgáltatás nyújtását.

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság **az egyenlő bánásmód követelményébe ütköző magatartás jövőbeni tanúsítását a határozat kézhezvételétől megtiltja.**

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság az eljárás alá vont **ROVIN Vendéglátó és Kereskedelmi Szolgáltató Kft.-t 500.000 Ft. azaz ötszázezer forint összegű bírság megfizetésére kötelezi**, amelyet az Egyenlő Bánásmód Hatóság 10032000-00288413 számú számlájára kell megfizetni a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül.

A Hatóság elrendeli továbbá a jogsértést megállapító jogerős és végrehajtható határozatának 90 napra történő nyilvánosságra hozatalát a www.egyenlobanasmod.hu című honlapján.

A határozat ellen a közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek helye nincs.

A határozat felülvizsgálatát a kézbesítéstől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de az Egyenlő Bánásmód Hatóságnál három példányban, írásban benyújtandó keresettel lehet kérni. A keresetlevélben kérhető, hogy három bíróból álló tanács bírálja el az abban foglaltakat, valamint a végrehajtás felfüggesztése.

A vizsgálat során 12. 580,-Ft azaz tizenkétezer-ötszáznyolcvan forint eljárási költség merült fel, melyet az eljárás alá vont köteles megfizetni a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül az Egyenlő Bánásmód Hatóság 10032000-00288413 számú számlájára.

I N D O K O L Á S

A Menedék-Migránsokat Segítő Egyesület (továbbiakban: kérelmező) a hatósághoz jogi képviselője a Mászág Alapítvány Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Irodája (NEKI) által eljuttatott írásbeli beadványában leírta; hogy a hozzájuk érkező, a budapesti „Akácfa Söröző” diszkriminációt felvető gyakorlatával kapcsolatos bejelentések okán, 2009. június 10. napján 22 óra 55 perckor tesztelést folytattak le a Budapest VII. kerület, Dohány u. 56. szám alatt található az egység területén.

A tesztelésben egy színes-bőrű, és két fehér bőrű tesztelő vett részt, akik egy időben, de látszólag külön léptek be a helyiségbe. A színes-bőrű tesztelő egyenesen a pulthoz ment, ahol a kiszolgáló személy csak a fehér bőrű társaságot követően fordult felé. A tesztelő egy narancslevet kért, az alkalmazott azonban közölte, hogy „feketétet nem szolgálnak ki”. Kérdésére ennek indokaként azt jelölte meg, miszerint „sajnálja, ő sem tudja, de ez a főnök utasítása”, utalt még arra is, hogy korábban egy „fekete társaság” verekedett a szórakozóhelyen, azóta nem szolgálnak ki „feketétet”. A színes-bőrű tesztelő francia nyelven beírást tett a kiszolgálás megtagadása miatt.

A kérelemben leírta a panaszt tevő Egyesület, hogy az alkalmazott magatartása egyébként udvarias volt, többször is jelezte, hogy személy szerint sajnálja a történetet, de a főnök utasításai szerint járt el.

A történésnek szem- és fültanúja voltak a fehérbőrű tesztelők, akik közül az egyik meg is kérdezte a történetek okát. A kiszolgáló személy számára is azt a magyarázatot adta, hogy „a főnök utasítására nem lehet feketétet kiszolgálni”.

A kérelmező Egyesület álláspontja szerint a ROVIN Kft. tendenciózus diszkriminatív gyakorlatot folytat a színes-bőrű vendégekkel szemben. Hangot adott azon véleményének is, hogy valószínűsíthető, hogy a Magyarországon tartózkodó, és szórakozni vágyó színes-bőrű személyek szám szerint meg nem határozható, nagyobb csoportját is érheti hátrányos megkülönböztetés, a diszkrimináció veszélye ezen csoport tagjai tekintetében a jövőben is fennáll.

Erre, valamint az Ebktv. 20. § (2) bekezdésére figyelemmel, a kérelmező közérdekű igényérvényesítés keretében terjesztette elő kérelmét a ROVIN Kft.-vel szemben.

A kérelmező beadványához csatolta alapszabályának, a 2009. június 10. napján 22 óra 55 perckor történt tesztelésről rögzített jegyzőkönyveknek, az egyik hetilap 2008. október 01. napján megjelent, „bűjtött (?) rasszizmus magyar vendéglátóhelyeken” című cikkének, valamint a Fővárosi Bírósághoz hasonló jellegű ügyben benyújtott, és 2008. november 06. napján iktatott keresetlevelének másolati példányát.

A hatóság a benyújtott kérelemben és a becsatolt iratokban foglaltak alapján eljárást indított a ROVIN Vendéglátó és Szolgáltató Kereskedelmi Kft.-vel szemben (továbbiakban: eljárás alá vont), és egyben nyilatkozattételre hívta fel az eljárás alá vont képviselőjében B. B. ügyvezetőt.

A hatóság közigazgatási eljárása keretében védett tanúként hallgatta meg az „Akácfa Söröző” területén 2009. június 10. napján 22 óra 55 perckor tesztelő színes-bőrű, valamint két fehérbőrű személyt.

Az 1. számú védett tanú elmondta, hogy a szórakozóhely területére minden gond nélkül beengedték. A pultnál többen álltak, az 1. számú tanú pedig úgy érzékelte, hogy a pultos lány zavarban volt, mert „mindig máshova nézett”, amikor éppen rendelni szeretett volna. Amikor ezt végül megtette, az alkalmazott azt közölte, hogy „nem tud adni, nem szolgál ki”, és, hogy sajnálja. A kiszolgálás megtagadásának okát nem árulta el az 1. számú védett tanúnak, aki a történetek miatt kérte a panaszkönyvet, melyet készségesen át is adtak számára, majd francia

nyelven rögzítette, hogy nem szolgálták ki, és ennek nem adták magyarázatát. Kérdésre elmondta, hogy neki személy szerint nem említette az alkalmazott, hogy a kiszolgálás megtagadásának oka bőrszíne lett volna, valamint közölte, hogy az esetet megelőzően legutoljára kb. hat évvel ezelőtt járt az „Akácfa Sörözőben”, de akkor nem volt hasonló probléma.

A 2. számú tanú a hatóság előtt elmondta, hogy a történéskor nem volt a szórakozóhely területén, hanem annak bejáratához közel helyezkedett el. Azt azonban így is látta, hogy valamennyi helyszínre érkező személyt, így a színes-bőrű tesztelőt is beengedték a sörözőbe. A 2. számú tanú az egységbe akkor lépett be, amikor az egyik fehér-bőrű tesztelő, aki nem szerette volna magát felfedni, felhívta telefonon, amiatt, mert a sérelmet szenvedett a panaszkönyvbe szeretett volna beírni. A tanú elmondása szerint érzékelhető volt, hogy a pultos „nem magától találta ki”, hogy nem szolgálja ki a színes-bőrű tesztelő vendéget. Kérdésre közölte, hogy a helyszínen tartózkodó személy hallotta azt, hogy az alkalmazott -aki sajnálta a történeteket és bocsánatot is kért- a kiszolgálás megtagadásának okaként azt nevezte meg, hogy „feketeket nem szolgálnak ki”.

A 3. számú tanú a hatóság előtt azt a kijelentést tette, hogy 2009. június 10-én este először a színes-bőrű tesztelő ment be a szórakozóhely területére, akit a tanú és egyik barátja követett, a bejutás gond nélkül sikerült. Először a 3. számú tanú és társa rendelt egy-egy frissítőt, majd a színes-bőrű tesztelő kért egy üdítőt, a kiszolgálás helyett azonban azt közölték vele, hogy „őt nem szolgálhatják ki”, majd a rendelés és a kiszolgálás megtagadása még egyszer megismétlődött.

Az eljárás alá vont ügyvezetője a hatóság előtt szóban azt közölte, hogy nincs arról tudomása, miszerint valamely vendégeknek problémája adódott volna az egységben, ahogyan olyan jelzés sem érkezett felé, hogy színes-bőrű személyeket nem szolgálnának ki az „Akácfa Sörözőben”. A panaszkönyvi bejegyzéseket egyebekben az üzletvezető nézi meg, aki a tulajdonossal intézi a szórakozóhely ügyeit.

Az eljárás alá vont jogi képviselője, Dr. C. C., megismerve a közigazgatási hatósági eljárás tárgyát, elmondta, hogy az „Akácfa Söröző” elnevezésű egységben tudomása szerint, korábban nem kizárólag verekedés, hanem tág értelemben vett szexuális zaklatás is történt. Olyan eseteket is említett, amikor a színes-bőrű vendégek mezítláb, vagy nem megfelelő öltözkében, esetleg tudatmódosító szerek befolyása alatt állva jelentek meg a szórakozóhely területén. Elmondta, arról van tudomása, hogy az üzletvezető szóban arra utasította az alkalmazottakat, hogy azokat a személyeket, akik problémásan viselkedtek, ne engedjék be a Söröző területére. Közölte, mivel a kiszolgáló személyzet csak elmesélés alapján tudja beazonosítani azokat a vendégeket, akiknek magatartásával korábban probléma volt, ezért előfordulhat, hogy összetévesztenek két embert, ez mindenkivel előfordulhat. Dr. C. C. nyomatékosan kijelentette, hogy azok nem látogathatják a szórakozóhely területét, akik viselkedésükkel zavarják a többi vendéget, tekintet nélkül arra, hogy az illető színes-bőrű vagy nem színes-bőrű.

Az eljárás alá vont a hatóság részére csatolta a 26.P.25.969. számú bírósági perben benyújtott ellenkérelmét.

A hatóság 2009. november 25. napján ismételt tárgyalást tűzött ki, melyen D. D. üzletvezető ügyfélként elmondta, hogy az alkalmazottaknak nem olyan utasítást adott, hogy színes-bőrű személyeket ne szolgáljanak ki, hanem csak arra utasította a pultosakat, hogy bizonyos, konkrét személyeket ne szolgáljanak ki. A vendégek beazonosítása ilyen esetekben nem névvel, hanem személyi leírással történik. A Söröző területén rögzítésre, és három-négy napig, esetleg egy hétig megőrzésre kerülő felvételeket visszanezve, megmutatja az

alkalmazottaknak azokat az illetőket, akik véleménye szerint, borszínre tekintet nélkül nem kívánatosak az egység területén. Az utasítások nem kerülnek írásban rögzítésre. Azon vendégek kerülnek tehát kitiltásra, akik verekedtek, kötekedtek, vagy zaklatták a hölgy vendégeket.

Az utasítás tartalma szerint azt jelenti, hogy a vendégek beléphetnek az üzlet területére, kiszolgálásuk azonban megtagadásra kerül.

Az üzletvezető elmondta, hogy az egységben nem dolgoznak biztonsági őrök, pultosként pedig három személy áll az eljárás alá vont alkalmazásában. D. D. kérdésre elmondta, hogy előfordult már olyan eset, hogy a kiszolgáló összekeverte a személyeket, és nem azt a vendéget nem szolgálta ki, mint akivel szemben ez jogos lett volna. Ahogyan fogalmazott, hazudna, ha azt állítaná, hogy nem történt ilyen, hiszen ezért vannak most is a hatóság előtt.

A konkrét, eljárás tárgyát képező, 2009. június 10. napján történt esetről az üzletvezető a panaszkönyvből értesült, mivel azonban a beírás francia nyelven történt, az abban foglaltakat nem tudta értelmezni, ráadásul csak a panaszt tevő neve került feltüntetésre, címe, és telefonszáma nem. Azt azonban az ügyfél nem tudta megmondani, hogy a történetekről megkérdezte-e a sérelmezett esemény időpontjában az üzletben dolgozó alkalmazottat.

Az üzletvezető azt is elmondta, hogy az „Akácfa Söröző” két éve szerepelt a RTL Klub Fókusz című műsorában, mint olyan szórakozóhely, melynek vendégkörébe ugyanúgy megtalálhatóak a színes-bőrűek, és a roma származású személyek is. Közölte azt is, hogy a problémás vendégek kiszűrésére jobb rendszert nem tud kidolgozni, hiszen „fényképeket mégsem tehet ki a falra”.

Elismerte ugyanakkor azt is, hogy történt változás az üzletpolitikában, amíg ugyanis két éve mindenkit kiszolgáltak a szórakozóhelyen, addig most már, azok, akik „balhéznak” nem kerülnek kiszolgálásra.

E. E. az eljárás alá vont egyik tulajdonosa, ügyfélként általános véleményének adott hangot, amikor elmondta, hogy sok a rossz tapasztalat a belvárosi üzletekben. Közölte azt is, hogy a „feketének viselkedési kultúrája nem üti meg az európai szintet”, a férfi vendégek sokszor zaklatják a hölgyeket, hiányos öltözékben jelennek meg, és „különböző szerveik méretével dicsekszenek”, mely esetekről rendőrségi jegyzőkönyvek is készülnek. Próbálják beazonosítani a randalírozó személyeket, és így csak azokat kiszűrni, akikkel probléma volt.

A tulajdonos elmondta, hogy jelenleg romákat is alkalmaz, annak érdekében, hogy az ittas roma vendégeket ők távolítsák el a szórakozóhely területéről. E. E. közölte azt is, hogy az afrikai fekete személyek viselkedési kultúrája eltér az amerikai fekete vendégek magatartásától is, gyakran rángatják a nőket, verekszenek.

Az eljárás alá vont jogi képviselője a tárgyaláson vitatta a kérelmező által végzett tesztelés objektivitását, felvetve, hogy amíg a panaszkönyben a bejegyzés francia nyelven történt, addig a tesztelési lapon hibátlanul leírt magyar mondat került rögzítésre.

A kérelmező képviselőjében eljáró Dr. F. F. elmondta, hogy a kérelmező Menedék-Migránsokat Segítő Egyesület korábban még nem végzett tesztelést az „Akácfa Sörözőben”, azonban sok bejelentés érkezett feléjük, ezért került sor a tesztelésre. Kiemelte, hogy a tanúként meghallgatott tesztelők egybehangzóan úgy nyilatkoztak, miszerint a pultosnak azt az utasítást adta, hogy feketéket nem szolgálnak ki.

A tárgyaláson tanúként került meghallgatásra G. G., aki 2009. június 10. napján este pultos feladatokat látott el az „Akácfa Söröző” területén. A tanú elmondta, hogy emlékszik az adott esetre, közölte, hogy azért tagadta meg a kiszolgálást, mert korábban gond volt egy fekete bőrű társasággal –melyen a tanú nem volt jelen személyesen-, és az egyik személyt felismerni vélte a színes-bőrű tesztelőben, aki idegen nyelven kért italt. A korábban problémát okozó vendégekről magasságra, és testalkatra vonatkozó személyleírást kapott főnökétől. A társaság

tagjai ezt követően érdeklődtek a kiszolgálás megtagadásának okáról, melyhez azonban nem fűzött külön magyarázatot.

G. G. elmondta, hogy csak akkor nem szolgál ki egy vendéget, ha arra vonatkozóan külön személyleírást kap, melyet már ő maga is adott kolléganőinek. Az eset vonatkozásában a leírás egy 175-180 magas, vékony arcú, középkorú, fekete bőrű, rövid hajú férfira vonatkozott.

A tanú kérdésre lehetségesnek nevezte, hogy összetévesztett már vendégeket a személyleírás alapján, de nem emlékezett ezzel kapcsolatosan túl sok panaszkönyvi bejegyzésre.

Az eljárás alá vont a hatóság részére csatolta Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzatának 2009. november 11. napján kelt megkeresésének, E. E. tulajdonosnak az UNICEF Magyar Bizottsága befizetett, kétszer 10.000,- Ft értékű adományát igazoló csekkének, az UNICEF Magyar Bizottsága levelének, az Együtt Maliáért Alapítvány 2008. augusztus 27. napján kelt köszönőlevelének, valamint a 0168809 számú panaszkönyvi bejegyzésnek a másolati példányát.

A tárgyalást követő 8 napon belül az ügyfelek jelezték, hogy az egyezségi kötésre nyitottak, erre tekintettel a hatóságot, hogy a megállapodás tartalmi elmeinek kidolgozása érdekében eljárását 2010. január 15. napjáig felfüggesztette.

A felek a határidő lejártát követően tartott tárgyaláson elmondták, hogy egyezség nem jött létre közöttük. A kérelmező jogi képviselője előadta, az egyezség tárgya az lett volna, hogy az eljárás alá vont jelentessen meg egy sajnálatot tartalmazó, és az egyenlő bánásmód követelményének megtartását vállaló közleményt három alkalommal a Pesti Est elnevezésű kiadványban.

Az eljárás alá vont jogi képviselője kifejtette, hogy a megjelentetés kiadása meghaladta volna az 500. 000,- Ft.-ot, így a cég teherbíró képességét, így az egyezség nem tudott realizálódni.

A hatóság megkeresésére, a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság azt közölte, hogy a 2004. január 27. és a 2010. március 11. közötti időszakban a hatósághoz nem érkezett bejelentés az eljárás alá vont működésével összefüggésben.

A kérelem az alábbiak szerint alapos.

A hatóság által indított eljárás jelen ügyben annak megállapítására irányult, hogy a ROVIN Kft. üzemeltetésében álló „Akácfa Söröző” elnevezésű vendéglátó-ipari egység által tanúsított magatartás megvalósította-e az Ebktv. 8.§ c) szerinti –bőrszín miatti- közvetlen hátrányos megkülönböztetés törvényi tényállását.

Az Ebktv. alapján az egyenlő bánásmód követelménye abban az esetben sérül, ha valakit vagy valamely csoportot a törvény 8.§-ában felsorolt, ún. védett tulajdonságok valamelyike (nem, faj, bőrszín, nemzetiség, anyanyelv, fogyatékoság, családi állapot, vallási vagy világnézeti meggyőződés, életkor, társadalmi származás stb.) miatt más vele összehasonlítható helyzetben lévő személyhez képest kedvezőtlenebb bánásmódban részesítenek, és tárgyilagos mérlegelés szerint ennek nincs ésszerű indoka.

Az Ebktv. 5.§ b) pontja alapján az egyenlő bánásmód követelményét köteles megtartani az, aki az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben szolgáltatást nyújt vagy árut forgalmaz.

Az Ebktv. 30. § (1) bekezdés a) pontja szerint az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen –a 8. §-ban meghatározott tulajdonság alapján az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségben, így különösen a vendéglátó-ipari,

kereskedelmi, valamint művelődés és a szórakozás céljára létrehozott intézményekben-megtagadni vagy mellőzni szolgáltatások nyújtását vagy áru forgalmazását.

Az Ebktv. 20.§-a alapján a társadalmi és érdek-képviselői szervezet a hatóság előtt eljárást indíthat, ha az egyenlő bánásmód követelményének megsértése vagy annak közvetlen veszélye olyan tulajdonságon alapul, amely az egyes ember személyiségének lényegi vonása és a jogsértés vagy annak közvetlen veszélye személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érinti.

A hatóság megállapította, hogy a Menedék-Migránsokat Segítő Egyesület Alapszabályának 3.3. f) pontja alapján jogosult a hatóság előtt közérdekű igényt érvényesíteni.

Az osztott bizonyítás Ebktv. 19.§-ban foglalt szabályai szerint az egyenlő bánásmód megsértése miatt indított eljárásokban a jogsérelmet szenvedett személynek (Kérelmezőnek) kell valószínűsítienie, hogy hátrány érte, és hogy rendelkezett az Ebktv. 8.§-ában meghatározott valamely védett tulajdonsággal.

Az eljárás alá vontat terheli annak bizonyítása, hogy a Kérelmező által valószínűsített körülmények nem állnak fenn, vagy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, illetőleg az adott jogviszony tekintetében nem volt köteles azt megtartani.

Az Ebktv. 7. § (2) bekezdése szerint az olyan magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat (továbbiakban együtt: rendelkezés) nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét,

a) amely a hátrányt szenvedő fél alapvető jogát másik alapvető jog érvényesülése érdekében, elkerülhetetlen esetben korlátozza, feltéve, hogy a korlátozás a cél elérésére alkalmas és azzal arányos;

b) amelynek az a) pont hatálya alá nem tartozó esetekben tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka van.

Az Ebktv. 7.§ (3) bekezdése értelmében a faji hovatartozás, bőrszín, nemzetiség, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozás szerinti tulajdonságon alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetés, valamint jogellenes elkülönítés esetében a (2) bekezdés nem alkalmazható.

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 70/A. § (1) bekezdése szerint „a Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül”. A (2) bekezdés szerint: „Az embereknek az (1) bekezdés szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti”.

Az Alkotmány 54.§ (1) bekezdése azt is rögzíti, hogy „Minden embernek vele született joga van az emberi méltósághoz.”

Az Alkotmány fent említett 54.§-ában szereplő emberi méltósághoz való jog egyik funkciója az egyenlőség biztosítása. A 64/1991 (XII.17.) AB határozatban megfogalmazásra került, hogy „az emberi méltósághoz való jog az úgynevezett általános személyiségi jog egyik megfogalmazásának tekintődik.” „Az általános személyiségi jog pedig „anyajog” azaz szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére.”

Kérelmező a hatóság számára megküldött beadványában leírta, hogy az általa végzett tesztelés során a színes-bőrű tesztelőt bőrszíne miatt nem szolgálta az „Akácfa Söröző”

alkalmazottja, vagyis bőrszínével, mint úgynevezett védett tulajdonságával összefüggésben hátrányosan megkülönböztette.

A kérelmező beadványában közölte azt is, hogy a szolgáltatás nyújtás megtagadásának indokául a pultos azt jelölte meg, hogy „ez a főnök utasítása”, utalva arra, miszerint korábban egy „fekete társaság” verekedett a szórakozóhelyen. A kérelmező azt is hangsúlyozta, hogy a 2009. június 10. napján végzett tesztelés előtt több, az eljárás alá vont üzemeltetésében álló Akácfa Söröző gyakorlatával kapcsolatos bejelentés érkezett felé, amely felvetette a diszkrimináció gyanúját. Ennek okán a Menedék-Migránsokat Segítő Egyesület azt valószínűsítette, hogy az egyenlő bánásmód követelmények megsértése, illetve annak közvetlen veszélye olyan tulajdonságon alapul, amely az egyes ember személyiségének lényegi vonása, és a jogsértés vagy közvetlen veszélye személyek szám szerint pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érinti, ezért közérdekű igényérvényesítés keretében kezdeményezte az eljárás megindítását.

Az eljárás alá vont az eljárás tárgyával kapcsolatban kiemelte, hogy nem tesz különbséget színes-bőrű és fehér bőrű vendégek között. Előadta, hogy bőrszínre tekintet nélkül, azok a személyek nem kerülnek kiszolgálásra, akik korábban már problémásan viselkedtek, verekedtek, kötekedtek, zaklatták a női vendégeket a Söröző területén. Az erre vonatkozó utasítást az üzletvezető adja az alkalmazottnak, egy személyleírás kíséretében.

A sérelmezett eseménykor is ez történt, vagyis a pultos felismerni vélte a személyleírásban szereplő, korábban nem megfelelően viselkedő személyt a színes-bőrű tesztelőben.

A hatóság számára tényként voltak megállapíthatóak a sérelmezett eseménnyel összefüggésben az alábbiak.

2009. június 10. napján este a Menedék-Migránsokat Segítő Egyesület tesztelést végzett a budapesti „Akácfa Söröző” területén, amelyben egy színes-bőrű, és két fehér bőrű tesztelő vett részt.

A tanúk vallomásai egybehangzóak voltak a tekintetben, hogy elsőként a színes-bőrű tesztelő lépett be a szórakozóhely területére, mely fennakadás nélkül sikerült, őt követte a fehér bőrű társaság, akiket a pultnál lévő alkalmazott azonnal kiszolgált. A színes-bőrű tesztelő ezt követően kért egy üdítőt, kiszolgálására azonban nem került sor, azt a pultos megtagadta.

Arra vonatkozóan, hogy az alkalmazott azt a kijelentést tette-e, miszerint „feketét nem szolgálnak ki”, a tesztelést végző személyek, illetve a szintén tanúként meghallgatott alkalmazott vallomásában ellentmondás volt tapasztalható. A kérelmező beadványában leírta, hogy a pultos részéről elhangzott a „feketét nem szolgálnak ki” kijelentés, ezt a 3. számú védett tanú is alátámasztotta vallomásában, kétségtelen tény azonban az is, hogy a 2. számú védett tanú csak hallomásból értesült a mondat elhangzásáról. G. G., az eljárás alá vont alkalmazottja tanúkénti meghallgatásán határozottan azt állította, hogy nem kapott olyan tartalmú utasítást, hogy „feketét nem szolgálunk ki”, és nem tett ilyen tartalmú kijelentést sem. Ugyanakkor azt elképzelhetőnek tartotta, miszerint azt a magyarázatot adta a kiszolgálás megtagadására, hogy az azért történt, „mert korábban egy fekete társasággal probléma volt”.

A tanú a hatóság előtt is hasonlóan mondta el a sérelmezett eseményt, és jelölte meg a színes-bőrű tesztelőt kiszolgálásának megtagadási okát, amelyre azért nem került sor, „mert korábban gond volt egy fekete bőrű társasággal, és az egyik személyt felismerni vélte a tanú személyében”. Az illető személy vonatkozásában az alkalmazott személyleírását kapott az üzletvezetőtől. G. G. elmondása szerint a személyleírás azt tartalmazta, hogy egy 175-180 cm magas, vékony arcú, középkorú, fekete bőrű, rövid hajú férfi az a személy az, akit korábbi viselkedése nyomán nem szolgálhat ki.

A hatóság előtt a tanúként meghallgatott alkalmazott lehetségesnek tartotta, hogy a személyleírás alapján összekevert két személyt, és olyan vendéget nem szolgált ki, aki korábban nem okozott problémát, felfordulást a szórakozóhely területén, bár ahogyan

fogalmazott, ezzel kapcsolatban nem emlékszik túl sok panaszkönyvi bejegyzésre. D. D. üzletvezető, a hatóság előtt fentiekkel kapcsolatban pedig azt közölte, hogy előfordult már olyan eset, miszerint mást nem szolgáltak ki, mint akivel szemben ez jogos lett volna, ilyenkor a pultos összekeverte a személyeket. Az üzletvezető azt is kijelentette, hogy „ezért vannak most is itt”.

A hatóság a fent leírtak alapján elsőként azt állapította meg, hogy az „Akácfa Söröző” területén 2009. június 10. napján este a színes-bőrű tesztelő kiszolgálása megtagadásra került, melynek indoka jelen esetben összefügg a hátrányt szenvedett személy bőrszínével, mint úgynevezett védett tulajdonságával. A hatóság számára az is nyilvánvalóvá vált, hogy a személyleírás alapján a jogsértés bekövetkezésének lehetősége összefügg a személyiség lényegi vonásával, és a jogsértés valamennyi –jelen esetben színes-bőrű férfit- érinthette.

A hatóság számára az elhangzott ellenérdekű tanúvallomások alapján az is egyértelművé vált, hogy a kiszolgálás megtagadásának indokául egy színes-bőrű társaság korábbi rendbontó viselkedése került megjelölésre. A kijelentés differenciálás nélkül említette a színes-bőrű társaság fogalmát, vagyis nem konkrét személyre vonatkozott a kijelentés. A tanúként meghallgatott, az érintett napon kiszolgálást végző személy sem azt feltételezte, miszerint a kiszolgálás megtagadási okaként a színes-bőrű tesztelő személyét konkrétan megjelölte, mint a korábbi felróható viselkedés résztvevőjét.

A hatóság álláspontja szerint a „fekete társaság” megjelölés, mindenfajta differenciálás nélkül alkalmas eszköz az általánosításra, logikailag pedig összefügg a „feketét nem szolgálunk ki” kijelentéssel, a kiszolgálás megtagadási okaként említett „fekete társasággal probléma volt” magyarázattal. A hatóság rámutat arra, hogy az alkalmazott, illetve a tesztelésben résztvevő tanúként meghallgatott személyek nyilatkozata abban egységes volt, hogy a tesztelés estéjén elhangzott mondatban általánosan említődött a „fekete társaság”, és nem az adott egyén került, olyan személyként megnevezésre, mint aki konkrét résztvevője lett volna a korábbi rendbontó magatartásnak.

A tanúvallomások alapján egyértelművé vált az is, hogy a tesztelés során nem került megemlítésre az eljárás során említett személyleírás, sőt arra vonatkozóan még utalás sem történt az alkalmazott részéről.

A hatóság számára ezt támasztja alá az is, hogy sem a tesztelést végző tanúk, sem a kiszolgálást a sérelmezett eseménykor ellátó alkalmazott nem állította azt a hatóság előtt, hogy 2009. június 10. napján este nem az a magyarázat hangzott el, miszerint az alkalmazott felismerni vélte a színes-bőrű tesztelőben a korábban nem megfelelő magatartást tanúsító vendéget, akinek kiszolgálás megtagadására utasította az üzletvezető a pultosokat. Ezzel éppen ellentétesen a „fekete társaság”, mint gyűjtő fogalom került megnevezésre.

A hatóság mindezzel kapcsolatban valószínűleg fogadta el az 1. számú védett tanúként meghallgatott színes-bőrű tesztelő hatóság előtt vallomását, melyben kijelentette, hogy kb. hat évvel ezelőtt járt a szórakozóhelyen, amikor még kiszolgálása fennakadás nélkül zajlott. A hatóság előtt az 1. számú védett tanú, mint ahogyan valamennyi tanú, a Ket. 53. §-ában foglalt jogai és kötelezettségei ismeretében, így igazmondási kötelezettségének tudatában nyilatkozott.

A hatóság figyelembe vette, hogy a 2000/43/EK számú Faji Egyenlőségi Irányelv rendelkezéseit is, melynek 2. cikk (2) bekezdés b) pontja szerint közvetlen megkülönböztetés áll fenn, ha egy személlyel szemben faji vagy etnikai alapon kevésbé kedvezően járnak el, mint ahogyan egy másik személlyel szemben hasonló helyzetben eljárnak, eljárta vagy eljárának.

Az eljárás alá vont hatóság előtti védekezését arra alapozta, hogy a vendégek között nem bűrszínűk, hanem korábban tanúsított viselkedésük alapján tesz különbséget, és a közrend és a közbiztonság védelméhez köthető személy- és vagyonvédelmet jelölte meg, amely indokát képezte azon vendégek kiszűrésének, akik korábban problémásan viselkedtek a szórakozóhely területén.

A hatóság e tekintetben nem vitatja el az eljárás alá vont azon jogát, hogy szórakozóhelyének területén biztosítsa a jelen lévő vendégek személyi biztonságát, illetve szórakozáshoz való jogát, azonban felhívja a figyelmet a 30/1992. (V.26.) AB határozatra, mely kiemeli, hogy „az alapjog korlátozásának alkotmányosságához szükséges, hogy az megfeleljen az arányosság követelményeinek, az elérni kívánt cél fontossága és ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyen egymással”, vagyis a szükségesség-arányosság követelménye alapján az alapjog –jelen esetben az emberi méltósághoz való jog- korlátozása során „figyelembe kell venni a legenyhébb eszköz kiválasztásának követelményét”. Az arányosság elvének megtartásához, alkalmazásához egyensúlyt kell teremteni az elérendő cél és az alkalmazott eszköz vagy eszközök között.

A hatóság számára jelen eljárásban nyilvánvalóvá vált, hogy az eljárás alá vont által alkalmazott eszköz, vagyis az üzletvezető által adott személyleírás alapján a szolgáltatás nyújtásának megtagadása nem kizárólagosan a korábban rendbontást okozó személyek kiszűrését, hanem olyan vendégek hátrányos megkülönböztetését is eredményezte, illetve eredményezhette volna, illetve a jövőben eredményezheti, akikkel szemben a kiszolgálás megtagadása indokolatlan.

Az eljárás alá vont jogi képviselője a hatóság előtt elmondta, hogy két évvel ezelőtt az „Akácfa Söröző” szerepelt az RTL Klub Fókusz című magazinjában, mint olyan szórakozóhely, melyet szívesen látogatnak színes-bőrű vendégek is. Ezzel összefüggésben az ügyfélként meghallgatott üzletvezető elmondta, hogy a riport adásba kerülését követően változás történt az üzletpolitikában, és amíg két éve mind betérő vendéget kiszolgáltak, jelen pillanatban ez már nincs így.

A hatóság azt is valósnak fogadta el, hogy a sérelem okozásának lehetősége ismétlődő jelleggel áll fenn, az ügyfélként meghallgatott üzletvezető szavai is alátámasztják, aki elismerte, hogy előfordult már olyan eset, hogy az adott személyleírás alapján nem szolgáltak ki egy vendéget, akivel szemben ez nem volt jogos.

A hatóság fentiekre tekintettel arra az álláspontra helyezkedett, hogy az eljárás alá vont által az üzletpolitika megváltozását követően tanúsított magatartása, melyet alátámasztott a 2009. június 10. napján este a kérelmező által tartott tesztelés is, alkalmas minden az „Akácfa Söröző” egységbe betérő, nem törzsvendégnek számító, szám szerint nem meghatározható színes-bőrű személy emberi méltóságának megsértésére, és hátrányos megkülönböztetésére.

Mindezek alapján a hatóság megállapította, hogy a szórakozóhelyet üzemeltető, szolgáltatást nyújtó ROVIN Vendéglátó, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, amikor bűrszín alapján közvetlen hátrányos megkülönböztetést alkalmazott 2009. októberét, azaz a hatóság eljárásról szóló értesítésének kézhezvételét megelőzően pontosan meg nem határozható időtartamban és alkalommal a szolgáltatást igénybe venni szándékozó, ismeretlen, színes-bőrű vendégekkel szemben.

A szankciók alkalmazásával kapcsolatban a hatóság azt állapította meg, hogy jelen esetben azok megelőző, visszatartó hatásának eléréséhez a jogsértő magatartás további folytatásának megtiltásán túl, szükséges a határozat nyilvánosságra hozatala, valamint pénzbírság kiszabása is. A hatóság ezért az eljárás alá vonttal szemben az Ebktv. 16. § b) c) és d) pontjaiban meghatározott szankciókat alkalmazta.

A pénzbírság összegének megállapításánál a hatóság az Ebktv. 16. § (2) bekezdésben meghatározott körülményekre, különösen az eljárás alá vont teljesítőképességére, valamint a sérelmet szenvedettek körére, és a sérelem következményeire. Mindezekre tekintettel az eljárás alá vont vagyoni helyzetéhez és a mérlegelés körébe vont egyéb körülményekhez mérten, a hatóság a kiszabott bírság összegét tartotta arányban állónak az elkövetett cselekmény súlyával.

A hatóság a tényállás megállapításához a rendelkezésre álló tanúvallomásokat és dokumentációkat elégségesnek találta, ezért nem tartotta szükségesnek az eljárás alá vont jogi képviselője által előterjesztett tanúnak a meghallgatását. Az eljárás alá vont a hatóság előtt elmondta, hogy a megidézett személy egy törzsvendég, akinek meghallgatásával azt szeretné az eljárás alá vont bizonyítani, hogy nem a børszínük alapján vannak a vendégek kizárva a söröző területéről. A hatóság ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy jelen eljárása során nem az egység területéről történő esetleges kitiltást vizsgálta, hanem a szolgáltatás nyújtásának megtagadását. Az eljárás alá vont jogi képviselője azt is jelezte, hogy a megidézni kért tanú egy törzsvendég. A hatóság kiemeli, hogy az eljárás során egyértelművé vált, miszerint a „fekete társaság” megnevezés, illetve az eljárás alá vont által említett személyleírás olyan vendégre vonatkozhat, akit a kiszolgálást végző alkalmazottak nem ismernek név szerint, azaz nem számít törzsvendégnek.

A hatóság eljárására és hatáskörére az Ebktv., a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.), valamint az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól szóló 362/2004. (XII. 26.) Kormányrendelet (a továbbiakban: R.) vonatkozik.

Határozatomat az Ebktv. 15. § (1) bekezdés *a*) pontjában biztosított hatáskörömben eljárva hoztam meg.

Az eljárás során felmerült eljárási költséget a R. 14. § (2) bekezdése alapján az eljárás alá vont viseli.

A határozat elleni fellebbezést az Ebktv. 17. § (1) bekezdése zárja ki. A határozat bírósági felülvizsgálatát az Ebktv. 17. § (3) bekezdése, valamint a Ket. 98. § (3) bekezdése és 109. § (2) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2010. május 25.

Dr. Demeter Judit
Elnök

A határozat jogerős és végrehajtható 2010. július 02. napjától jogerős és végrehajtható.